

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

Temelj prostornog razvitka Istočne Hrvatske čine koridori državne i međudržavne infrastrukture, višenamjensko korištenje voda s kompleksnim uređenjem poljodjelskih površina, bogatstvo šuma i usmjerenje na razvoj izletničkog, zdravstveno-rekreacijskog, tranzitnog i lovnog turizma. Prema razvojnom opredjeljenju Države, razvitak ovog područja «treba promatrati kroz moćnije i neposrednije uključivanje u srednjeeuropske gospodarsko-prometne sustave, kulturno unapređenje te unapređenje stanja okoliša».

Osnove za planiranje prostornog razvitka Općine Erdut utvrđene su Prostornim planom Osječko-baranjske županije. Osječko-baranjska županija kao dio cjeline Istočne Hrvatske, osnaživanje prostorno-razvojne strukture temelji na povoljnoj mreži naselja, pretežito definiranim koridorima prometnica i glavnim poljodjelskim resursima Države.

Na temelju razvojnih opredjeljenja utvrđenih Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske te ciljeva prostornog razvoja i uređenja prostora županijskog značaja, planiran je razvoj prostornih struktura Općine Erdut.

U izradi plana polazi se od utvrđenih prostornih osobnosti, problema, ograničenja i mogućnosti prostornog razvoja.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE PROSTORA

Organizacija, namjena i korištenje prostora Općine Erdut temelje se na prirodnim obilježjima prostora, na mreži naselja i infrastrukturnih sustava, utvrđenim prostornim mogućnostima, ograničenjima i ciljevima budućeg razvoja, očekivanom demografskom razvoju i utvrđenim osnovnim procesima gospodarskog razvoja.

Ključnu ulogu u organizaciji prostora imaju središta i osovine razvoja u prostoru. Za područje Osječko-baranjske županije to su slijedeće osovine razvoja:

- Beli Manastir – Osijek – Đakovo
- Našice – Osijek – Vukovar (Vinkovci)
- Osijek – Valpovo – Donji Miholjac.

U ovim koridorima nalaze se i dalje će se razvijati najznačajniji prometni i drugi infrastrukturni sustavi. Područje Općine Erdut dio je sjevernog – podravskog pravca razvoja.

Obzirom na prirodne osobitosti i vrijednosti područja Općine Erdut izdvaja se područje vrijednog (dijelom zaštićenog) krajobraza uz rijeke Dravu i Dunav (šumske i vodne površine). Ova područja

predstavljaju osnovu turističkog razvoja Općine, a s obzirom na uvjete, način korištenja izdvajaju se kao područja na kojima se ograničavaju zahvati u prostoru i štite prirodna obilježja prostora. Prostor namijenjen poljoprivrednim djelatnostima nalazi se uz osovinu razvoja pri čemu se planira revitalizacija ruralnog područja uz jačanje podružnog i lokalnih središta.

Sukladno organizaciji prostora određena je i namjena prostora Općine Erdut. Dio prostora namijenjen je za izgradnju naselja, naselja povremenog stanovanja, gospodarske zone itd. Ostale površine određene kao površine osnovne namjene su: poljoprivredno zemljište, šume i vodne površine. Površine osnovne namjene se u planu strukturiraju u odnosu na vrste, bonitet i način korištenja. Prostor namijenjen za razvoj infrastrukture u planu je prikazan linijski koridorima, a građevine simbolima.

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Tablica 32.

Red. broj	Općina Erdut	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine	stan/ha ha/stan*
1.0.	Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina				tablica 3
1.1.	Građevinska područja – ukupno	GP	1.613,54	10,3	4,1
	izgrađen dio – ukupno		1.379,16	8,8	6,1
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja – ukupno	-	-	-	-
1.3.	Poljoprivredne površine – ukupno	P	9.013,73	57,3	*1,1
	Obradive	P1	7.488,68	47,6	0,9
		P2	1.283,03	8,2	0,2
		P3	242,02	1,5	0,0
1.4	Šumske površine – ukupno	Š	3.208,53	20,4	*0,4
	Gospodarske	Š1	3.208,53	20,4	0,4
	Zaštitne	Š2	-	-	-
	Posebne namjene	Š3	-	-	-
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine – ukupno	P	466,35	2,9	*0,0
1.6.	Vodne površine – ukupno	V	1.137,33	7,2	*0,2
1.7.	Ostale površine – ukupno	OP	290,01	1,9	*0,0
	– gospodarska namjena	G	7,26		
	– površina za iskorištavanje mineralnih sirovina	E3	42,59		
	– ugostiteljsko-turistička namjena	T	13,41		
	– posebna namjena	N	2,61		
	– rezervne površine za budući razvoj naselja	RP	224,14		
	Općina Erdut – ukupno		15.729,49	100	*1,9

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

3.3.1.1. Poljoprivreda i malo poduzetništvo

Gospodarski razvitak Općine Erdut počiva na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu.

Prirodni resursi su komparativna prednost, a među njima je najznačajnije poljoprivredno zemljište koje čini 69 % ukupne površine Općine.

Kako je poljoprivreda najvažnija komparativna prednost Općine, njenom razvoju će se dati najvažnija uloga. Prateća prerada poljoprivrednih proizvoda razvijat će se kroz mala obiteljska gospodarstva (proizvodnja i prerada mesa, mlijeka, voća, povrća i žitarica). Dugogodišnja privredna orijentacija

Županije nadogradit će se kapacitetima za što je izrađen Program poticaja, koji na području Općine Erdut obuhvaća farme muznih krava i svinjogojske farme.

Za razvitak malog i srednjeg poduzetništva na razini Županije postoji Program poticaja razvoja u okviru kojeg će se sustavno djelovati kroz tri skupine programa:

- I – Program poslovnih zona
- II – Program pružanja financijske potpore
- III – Program izobrazbe, informacija i savjetodavno – razvojni sustav.

Programom poslovnih zona, Općine će potaknuti razvitak gospodarstva stvarajući prostorne uvjete za smještaj poduzetničkih kapaciteta.

Zone za malo poduzetništvo na području Općine Erdut planirane su u Bijelom Brdu (u okviru građevinskog područja naselja) i istočno od Dalja kao izdvojeno građevinsko područje. U narednom razdoblju planira se komunalno opremanje zona.

3.3.1.2. Mineralne sirovine

Eksploatacija opekarske gline u blizini Bijelog Brda vrši se za potrebe «Opeke» iz Osijeka.

3.3.1.3. Turizam

Polazeći od Strategije razvoja Hrvatskog turizma, koja ističe potrebu aktiviranja svih turističkih potencijala u Državi, određene su smjernice za aktiviranje ukupnog turističkog prostora Države, Županije pa tako i Općine Erdut.

Temeljne prirodne i stvorene resurse koji su ujedno i turistički potencijali Općine Erdut čine: bogatstvo voda (vodotoci, rukavci, bare), šume i šumsko područje s bogatstvom i relativnom očuvanošću ekološkog sustava biljnih i životinjskih zajednica, zaštićena područja prirode, vrijedni ruralni prostor, kao i bogatstvo kulturno – povijesne i graditeljske baštine.

Bogatstvo voda i šuma, resursi su koji pružaju mogućnosti za razvitak izletničkog, rekreacijskog, lovno, ribolovnog i zdravstvenog turizma, ali su i osnova za razvitak stacionarnog turizma.

Poljoprivredno područje i naselja u tom okruženju, svojim tradicijskim i drugim obilježjima pružaju mogućnost za razvitak ruralnog turizma na ovom području.

U okviru Prostornog plana Osječko-baranjske županije označena su područja turističkih zona i lokaliteta planirana za razvoj. Za područje Općine Erdut istaknut je potez Aljmaš-Erdut. Ovom području potrebno je vratiti raniji značaj izletničkog i ribolovnog područja.

Razvijanjem i aktiviranjem vinorodnih područja i vinskih podruma Erdutskog vinogorja, kroz otvaranje tzv. vinskih cesta, treba razvijati ovu specifičnost ruralnog turizma.

Razvoj vjerskog turizma kroz tradicionalno godišnje hodočašće u Aljmaš, još je jedna od posebnosti ovog turističkog potencijala.

Značajna rekreacijska područja u Općini Erdut predstavljaju i područja postojeće vikend izgradnje (naselja povremenog stanovanja) vezana uz blago povišene terene i vodotoke.

Mogućnosti značajnije prometne i turističke valorizacije ovog prostora ogledaju se kroz omeđenost prostora rijekama Dunavom i Dravom. Razvijanje riječnog turističkog prometa učinilo bi ovo područje još dostupnijim i obogatilo bi turističku ponudu još jednim sadržajem (nautički turizam na rijekama).

3.3.2. Društvene djelatnosti

Razvitak društvenih djelatnosti slijedi razvitak naselja i razmještaj korisnika u cilju podizanja kvalitete života. Sukladno postavljenim ciljevima razvitka naselja Prostorni plan Osječko – baranjske županije utvrdio je najmanju zastupljenost pojedinih središnjih funkcija po kategorijama središnjih naselja.

Središnje funkcije naselja

Tablica 33.

Društvene djelatnosti	Područno središte Dalj	Veće lokalno središte Erdut	Lokalno središte B. Brdo	Manje lokalno središte Aljmaš
Uprava	• općinska izvršna tijela	• općinska izvršna tijela	• Mjesni odbor	• Mjesni odbor
Obrazovanje	• osnovna škola	• osnovna škola	• osnovna škola	• područni razredi
Zdravstvo	• zdravstvena stanica • ljekarna • veterinarska ambulanta	• zdravstvena stanica • ljekarna • veterinarska ambulanta	• zdravstvena stanica • ljekarna • veterinarska ambulanta	• ambulanta • ljekarna • veterinarska ambulanta
Socijalna skrb	• dječji vrtić i jaslice	• dječji vrtić		
Kultura	• centar kulture	• Dom kulture	• Dom kulture	• Dom kulture
Trgovina	• trgovački centar	• trgovački centar • sajmište	• trgovina mješovite robe	• trgovina mješovite robe
Ostalo	• financijsko posredovanje • pošta	• financijsko posredovanje • pošta	• pošta	• pošta

Izvor: PPOBŽ - Tablica br. 111

Postojeći sustav društvenih djelatnosti na razini Općine Erdut dobro pokriva teritorij i razmještaj stanovništva i naselja, što predstavlja solidnu osnovu za daljnji razvoj društvenih djelatnosti.

Svako naselje u ovisnosti od potreba i mogućnosti može razvijati i dodatne sadržaje iz skupine središnjih funkcija.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Korištenje, uređenje i zaštita prostora u Prostornom planu Općine Erdut određeni su u kartografskim prikazima i odredbama za provođenje.

Osnovu za utvrđivanje uvjeta korištenja, uređenja i zaštite prostora Općine Erdut čine važeća zakonska regulativa kojom se utvrđuju mogućnosti i ograničenja za korištenje prostora, smjernice i mjere utvrđene u Strategiji prostornog uređenja i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske te Prostornom planu Osječko-baranjske županije kao i ciljevi prostornog uređenja istaknuti u Prostornom planu Općine Erdut.

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline

Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline

Tablica 34.

Red. broj	Općina Erdut	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine	stan/ha ha/stan*
2.0.	Zaštićene cjeline				tablica 3
2.1.	Zaštićena prirodna baština – ukupno	-	161,22	0,1	0,02
	– značajni krajobraz	ZK	160,00		
	– spomenik parkovne arhitekture	PA	1,22		
2.2.	Zaštićena graditeljska baština – ukupno	-	542,80	0,3	0,06
	– arheološka područja		542,80		

	Općina Erdut – ukupno :		704,02	0,4	0,08
--	-------------------------	--	--------	-----	------

3.4.2. Uvjeti razgraničenja prostora i osiguranje prostora za smještaj djelatnosti

U Prostornom planu načelno je razgraničen prostor prema planiranim pretežitim, odnosno osnovnim namjenama: građevinska područja, poljoprivredne površine, šume, vode, infrastrukturni koridori i dr.

U skladu s uredbom o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku i Prostornim planom Osječko-baranjske županije utvrđene su građevine na području Općine Erdut koje su od važnosti za Državu i Županiju.

Prostornim planom utvrđeni su uvjeti i mjere za smještaj gospodarskih djelatnosti u prostoru.

Izgradnja gospodarskih zgrada u funkciji poljoprivrede usmjerava se u građevinska područja naselja stalnog stanovanja, a omogućava se i izgradnja izvan granica građevinskog područja. Prostorni položaj građevine za uzgoj životinja izvan građevinskog područja utvrđen je u odnosu na blizinu naselja i blizinu kategoriziranih cesta. Ograničen je kapacitet građevina za uzgoj životinja u naseljima stalnog stanovanja.

Izgradnja građevina industrije, malog gospodarstva i poduzetništva usmjerava se prioritarno u građevinska područja naselja stalnog stanovanja u cilju veće iskorištenosti postojeće komunalne infrastrukture. Prostornim planom omogućava se osnivanje nove gospodarske zone izdvojene od građevinskog područja naselja, koju je potrebno komunalno opremiti.

Izgradnja turističkih, sportskih i rekreacijskih sadržaja usmjerava se u naselja stalnog stanovanja i izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko – turističke namjene.

Izvan građevinskog područja omogućava se izgradnja građevina seoskog turizma. Njihova veličina, kao i izgradnja stambenih zgrada izvan građevinskog područja uvjetuje se izgradnjom gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivrede.

Uz javne kategorizirane ceste dozvoljava se izgradnja benzinskih postaja i uz njih sadržaja tranzitnog turizma, trgovačkih, servisnih i drugih uslužnih sadržaja.

Izgradnja sadržaja u funkciji društvenih djelatnosti usmjerava se u naselja stalnog stanovanja.

3.4.3. Uvjeti za utvrđivanje i korištenje građevinskog područja

U cilju racionalnog korištenja građevinskog područja i zaštite poljoprivrednog zemljišta od prenamjene ograničeno je širenje građevinskih područja naselja. Sukladno odredbama iz PPOBŽ izrađena je analiza postojeće izgrađenosti prostora u naseljima Općine Erdut te usklađenje površine građevinskog područja sa smjernicama i kriterijima iz PPOBŽ.

U planiranju građevinskih područja naselja stalnog stanovanja Općine Erdut ostvareno je smanjivanje površina planiranih za razvoj naselja i one se kreću unutar zadanih kriterija.

Na neizgrađenom i komunalno neopremljenom dijelu građevinskog područja naselja stalnog stanovanja planom je onemogućena izgradnja sve dok se ne riješi javni pristup u koridorima odgovarajućih širina i najmanja razina komunalne opremljenosti.

Postojeća građevinska područja naselja povremenog stanovanja su se u planu smanjivala. Područje na ušću Drave je ukinuto zbog činjenice da se nalazi unutar poplavnog područja. Nova građevinska područja naselja povremenog stanovanja nisu planirana.

Problem bespravne gradnje nije na području Osječko – baranjske županije izražen u tolikoj mjeri kao na području nekih drugih županija, ali usprkos tome, ocjenjuje se bitnim.

Na razini Županije formirana je Radna skupina za provedbu Programa sanacije bespravne gradnje («Županijski glasnik» broj 1/99.). Koncept Programa sanacije bespravne gradnje sadrži slijedeće faze aktivnosti:

- I. vrednovanje stanja bespravne gradnje
- II. prijedlog sanacije
- III. utvrđivanje prioritetnih područja djelovanja
- IV. financijska područja provedbi Programa
- V. praćenje primjene Programa

Sanacija bespravne izgradnje na području Općine Erdut, sukladno Programu sanacije, provoditi će se putem:

1. legalizacija građevina
 - a) bez intervencije na građevini gdje god je to moguće (investitor mora ishoditi potrebne dozvole)
 - b) kroz izmjenu planova
 - c) kroz izmjenu namjenu građevine
 - d) izvođenjem određenih zahvata na građevini, kojim bi se građevina uskladila s važećim planovima i propisima
2. uklanjanja građevine

3.4.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite šuma

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu provodi se u skladu sa šumsko-gospodarskom osnovom na načelu potrajnosti u obnovljivom resursu. Načelo potrajnosti gospodarenja šumama podrazumijeva upravljanje i uporabu šuma i šumskog zemljišta tako da se u šumi održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal.

Temeljni zadatak u gospodarenju šumama je uzgajanje na način koji će omogućiti maksimalnu proizvodnju, stabilnost, a time i samoobnovljivost. Gospodarenje obuhvaća i iskorištavanje šuma i šumskog zemljišta te izgradnju i održavanje šumskih prometnica.

Uvjeti izgradnje građevina u šumama određeni su posebnim propisima, a odnose se na građevine u funkciji gospodarenja šumama (šumske prometnice, lugarnice, lovački domovi).

Šume i šumska zemljišta mogu mijenjati namjenu samo prema odredbama Zakona o šumama.

U pogledu zaštite, Zakon o šumama određuje da su pravne osobe, koje gospodare šumom dužne poduzimati mjere radi zaštite od požara i drugih elementarnih nepogoda, biljnih bolesti i štetočina.

Sustavna zaštita šuma i šumskog zemljišta podrazumijeva kontinuirano praćenje i kartiranje šuma. Kod regulacijskih zahvata vodnog režima voditi računa da promjene razine podzemne vode negativno utječu na zdravstveno stanje šuma.

U svrhu očuvanja i unapređenja šumskog fonda u privatnim šumama poželjno je korištenje postojećih osnova gospodarenja državnim šumama za okolne privatne šume.

3.4.5. Uvjeti korištenja uređenja i zaštite poljoprivrednog zemljišta

Prostorni plan Općine Erdut potvrđuje opredjeljenje iz PPOBŽ u pogledu racionalnog gospodarenja poljoprivrednim zemljištem što uključuje i njegovu zaštitu od nepotrebne i nekontrolirane prenamjene. Zauzimanje novih površina za širenje garaževinskih područja moguće je u slučajevima kada to nalažu provjereni demografski i gospodarski razlozi.

Gradevine koje se mogu graditi izvan građevinskog područja, moraju se locirati i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu proizvodnju. Uvjeti za izgradnju pojedinih vrsta građevina izvan građevinskog područja na temelju opredjeljenja iz PPOBŽ utvrđeni su ovim planom. Zapuštene i minirane poljoprivredne površine potrebno je privesti poljoprivrednoj namjeni, a površinske kopove sanirati.

3.4.6. Mjere zaštite prostora

3.4.6.1. Prirodna baština

Na području Općine Erdut zaštićeni su slijedeći dijelovi prirode:

- značajni krajobraz – Erdut
- spomenik parkovne arhitekture – Dalj, park uz patrijašiju.

Mjere zaštite zaštićenih dijelova prirode utvrđene su posebnim zakonom i ovim planom .

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode za sve zaštićene dijelove prirode u Županijskoj nadležnosti potrebno je propisati mjere zaštite, a za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na županijskoj razini osnovati javnu ustanovu.

U PPOBŽ na području Općine Erdut predložena je zaštita slijedećih vrijednih dijelova prirode (izvan zaštićenih područja):

- poplavne doline Dunava i Drave,
- Aljmaška planina.

Poplavne doline Dunava i Drave na području Općine Erdut ne uživaju zakonsku zaštitu. Područje poplavnih dolina rijeke Drave i Dunava u PPOBŽ predloženo je za valorizaciju u pogledu zadovoljavanja kriterija za uvrštavanje u popis međunarodno značajnih područja.

3.4.6.2. Graditeljska baština

Na području Općine Erdut nalazi se 8 pojedinačno zaštićenih civilnih i sakralnih građevina, 12 registriranih arheoloških lokaliteta, 2 etnološke građevine i 2 spomen obilježja.

Zaštita kulturnih dobara regulira se posebnim zakonom. Na pojedinačno zaštićenim građevinama i pripadajućim parcelama kao i njihovoj neposrednoj blizini ne mogu se poduzimati nikakvi radovi bez prethodnog odobrenja Uprave za zaštitu kulturne baštine. Za promjenu namjene pojedinačno zaštićenih građevina mora se ishoditi prethodno mišljenje Uprave za zaštitu kulturne baštine. Na slobodnim parcelama, u Domovinskom ratu porušenih kulturnih dobara, izgradnja novih moguća je, uz prethodno ishodenje konzervatorskih uvjeta.

Na registriranim arheološkim lokalitetima za sve zemljane radove moraju se prethodno pribaviti posebni uvjeti zaštite. Evidentirani arheološki lokaliteti mogu se koristiti na dosad uobičajen način, a eventualni posebni uvjeti korištenja propisati će se ukoliko to bude potrebno.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav

3.5.1.1. Cestovni promet

Stanje cestovne mreže Općine Erdut ne zadovoljava u pogledu tehničko uslužnih standarda postojećih dijelova mreže, a iz Prostornog plana Osječko-baranjske županije (PPOBŽ) je u odnosu na proširenje mreže ostala obveza..."provjere potrebe izgradnje nove ceste od čvora "Antunovac" planirane brze

ceste Osijek - Jarmina - Vinkovci preko cesta D418 (aerodrom "Klisa") i ceste D2 do spoja sa cestom D213 istočno od Bijelog Brda".

Ova cesta treba osigurati promet na pravcu podravskog koridora u smjeru S i CG (Novi Sad, Subotica) odnosno u Osječko-baranjskoj županiji ostvariti koridor: granica OBŽ (Bokšić)-Klokočevci-Našice-Čepinski Martinci-Antunovac-Klisa-D213-državna granica (S i CG) na način kojim se obilazi urbana aglomeracija Osijeka. Stoga se "provjera potrebe" odnosi na vremensko dimenzioniranje i pitanje "kada", a ne "treba li" u PPUOE rezervirati odgovarajući koridor ukupne širine (prema PPOBŽ) 1500 m.

Osim opisanog koridora u PPOBŽ planirana je i izgradnja suvremenog kolnika na državnim, županijskim i lokalnim cestama, koje imaju zemljani i tucanički ili kolnik od dugog materijala.

Na području Općine Erdut to su:

L - 44085	u dužini	3,100 km
L - 44086	u dužini	1,034 km
L - 44115	u dužini	4,897 km
UKUPNO:		9,031 km

U PPOBŽ planirana je i rekonstrukcija državnih, županijskih i lokalnih cesta radi povećanja nosivosti, proširenja kolnika užih od 5,50 m i poboljšanja elemenata trasa.

Na području Općine Erdut to su:

Ž-4092	s kolnikom širine	5,00 m	u dužini	0,750 km
Ž-4093	s kolnikom širine	5,00 m	u dužini	13,050 km
L - 44084	s kolnikom širine	5,00 m	u dužini	0,850 km
L - 44086	s kolnikom širine	4,30 m	u dužini	4,300 km
L - 44115	s kolnikom širine	4,80 m	u dužini	4,200 km
L - 44116	s kolnikom širine	2,50 m	u dužini	6,430 km
UKUPNO:				29,580 km

Dakle na području Općine Erdut treba na županijskim i lokalnim cestama izgraditi ili temeljno rekonstruirati 38,611 km kolnika.

Osim kategoriziranih cesta kojima upravljaju i skrbe za njih Hrvatske ceste d.o.o. Zagreb (za državne ceste) i Uprava za ceste Osječko-baranjske županije (za županijske i lokalne ceste) cestovnu mrežu Općine Erdut čine i nerazvrstane ceste kojima upravlja i skrbi za njih Općina Erdut.

Ove se nerazvrstane ceste mogu podijeliti na ceste koje dopunjuju funkcioniranje mreže državnih, županijskih i lokalnih cesta vežući na nju lokacije i područja važna za prometne, privredne, turističke i ine sadržaje Općine i na ulične mreže naselja.

Od 11 evidentiranih nerazvrstanih cesta važnih za funkcioniranje cestovne mreže Općine Erdut:

- tri povezuju na mrežu razvrstanih cesta manje naseljene lokalitete Općine. To su:
 - L 44084 - Dobro Polje (kod Bijelog Brda) sa suvremenim kolnikom širine 4,00 m i dužine 0,823 km
 - D213 - Novi Erdut sa suvremenim kolnikom širine 5,50 m i dužine 0,591 km
 - D519 - Dalj - Bogaljevci - D213 sa suvremenim kolnikom širine 6,00 m i dužine 4,121 km

Dakle u ovoj grupi nerazvrstanih cesta Općine Erdut treba rekonstruirati profil ceste L44084 - Dobro polje u dužini od 0,823 km na širinu od 5,50 m.

- dvije od cesta iz ove grupe važne su intrazonske prometnice naselja Dalj.

- cesta Dalj - Bogaljevci - D519 - cesta D213 - Dalj sa suvremenim kolnikom širine 6,00 m i dužine 1,334 km
- D519 - D213 sa suvremenim kolnikom širine 7,00 m i dužine 1,789 km

U ovoj grupi nerazvrstanih cesta nisu potrebne rekonstrukcije.

- Također dvije od ove grupe cesta vežu se na cestovnu mrežu željezničku stanicu Dalj i željezničko stajalište Novi Dalj. To su: spojna cesta D519 - D213 - HŽ stanica Dalj sa suvremenim kolnikom širine 5,50 m i dužine 0,318 km. Ovoj je cesti zbog jačih oštećenja kolnika potrebno pojačano održavanje u postojećem gabaritu i
- D519 - HŽ stajalište Novi Dalj s kolnikom od kaldrme dužine 2,145 km. Ovoj je cesti potrebna izgradnja suvremenog kolnika širine 5,50 m. (Naravno pod uvjetom da stajalište Novi Dalj i dalje ostaje službeno HŽ mjesto).
- Četiri od tih 11 prometnica su ceste koje trebaju povećati pristupačnost postojećim i omogućiti proširenje turističko-rekreativnih lokacija smještenih istočno od Bijelog Brda na području Sadova i Mišinog brda, te uz Dravu od ušća u Dunav do r.km 1+000 i na sjevernim obroncima Daljske planine između Aljmaša i Erduta i ceste Ž 4093 i inundacije Dunava. Nagib padine je od 1:3 na hrptovima do 1:10 u surducima pa su mnoga područja teško dostupna ili su nedostupna s ceste Ž 4093, a pristup bi bio lagan s podnožja padine.

Ukupno planirana dužina tih cesta je 18,579 km. Od toga postoje dvije dionice sa suvremenim kolnikom širine 3,0 i 3,25 m dužine 0,666 km i dionica s kolnikom od kaldrme dužine 0,480 km. Zemljani putevi postoje u dužini od daljnjih 15,968 km, a nisu uopće trasirane dionice (uz Dunav kod r.km 1379 u dužini od 0,285 km i između r.km 1371-1370 u dužini od 0,928 km) ukupne dužine 1,213 km.

O budućem razvoju područja ovisiti će broj i smještaj poprečnih cestovnih veza između Ž 4093 i "priobalne" ceste Aljmaš - Erdut.

Ovim cestama treba izgraditi suvremeni kolnik širine 5,50 m, a gradnja se može planirati u fazama i po dionicama.

Ulične mreže naselja Općine Erdut odnose se na postojeća građevinska područja naselja i imaju ukupno 54,515 km ulica i cesta. 33,589 km ili 61,6% je izgrađeno sa suvremenim kolnicima, a 20,926 km ili 38,4% se odnosi na ceste sa zastorima od makadama (0,820 km), kaldrme (0,795 km) ili zemlje (19,311 km).

Što se tiče širina kolnika sa suvremenim zastorima do 3,0 m širine izgrađeno je 20,869 km, sa širinama 3,0 - 5,0 m 1,945 km, a sa širinama 5,0 i više metara 10,775 km.

Kolnici širine do 5,0 m građeni su dijelom u planiranim uličnim mrežama s jednosmjernim i dvosmjernim režimom prometa (poglavito u Bijelom Brdu i Dalju). Takovi dijelovi mreže zadovoljavaju uvjete sigurnosti i protočnosti prometa.

Takovih kolnika ima 15,974 km. Ostalih 5,940 km cesta i ulica širine manje od 5,00 m morati će u dijelu u kojem se ne mogu uklopiti u osmišljeni režim jednosmjernog i dvosmjernog prometa, biti rekonstruirane.

Na 20,926 km ulične mreže mora biti izgrađen kolnik sa suvremenim zastorom. Širine kolnika se moraju odrediti u skladu sa zahtjevima sigurnosti i protočnosti prometa.

U skladu sa zahtjevom iz PPOBŽ uz obale Drave i Dunava potrebno je izgraditi turističku (biciklističku) stazu. Trasa je u PPUOE položena uz Dravu od r.km 1+000 do r.km 5+600 u dužini od 4600 km, te uz Dunav od r.km 1378+000 do r.km 1370+600, od r.km 1368+000 do r.km 1348+500 u

dužini od cca 26,900 km. Dio trase uz Dunav je izgrađen u Dalju u vidu pješačko-biciklističke "promenade" u dužini od 1600 m.

Prekidi u kontinuitetu biciklističke staze odnose se na dijelove na kojima su planirane priobalne cestovne prometnice i gdje je, zbog očekivane veličine prometnog opterećenja suvišno graditi posebnu biciklističku stazu.

Trasa prikazana u PPUOE položena je - gdje je to bilo moguće - postojećim priobalnim putevima, ali je u cijelosti treba smatrati prognozom: stvarnu trasu treba utvrditi projektiranjem koje - uz ostale okolnosti - treba naročitu pažnju posvetiti hidrološkim parametrima.

Također prema zahtjevu iz PPOBŽ treba na svim prometnicama koje su od značaja za funkcioniranje mreže JP izgraditi nedostajuća autobusna ugibališta.

O cestogradnjama koje su nužne u poboljšanju sigurnosti na cestovnim prelazima preko HŽ pruga biti će riječi u poglavlju o željezničkom prometu.

3.5.1.2. Željeznički promet

Infrastrukturu Hrvatskih željeznica u Općini Erdut predstaju pruge:

- MP.14 (Vinkovci) - granica Općine Erdut - Dalj - Erdut - Državna granica (S i CG)
- I.100 Dalj - Bijelo Brdo - granica Općine Erdut - (Osijek - Varaždin).

Dužina pruga iznosi $18,356+10,007 = 28,363$ km. Na njima je razmješteno 6 službenih mjesta i to kolodvori Dalj i Erdut, stajališta Novi Dalj i Bijelo Brdo, te tovarišta Dalj i Erdut. Na MP.14 smješten je i granični prijelaz ranga privremene kontrolne točke prema S i CG.

Nosivosti pruga su 200 i 180 kN/osovina, a tehnička brzina je 50 km/h.

Signalno - sigurnosna i telekomunikacijska oprema je zastarjela, a službena mjesta su loše opremljena. Na MP.14 razmješteno je 15, a na I.100 3 cestovna prijelaza od kojih tek četiri udovoljavaju oštrijim kriterijima sigurnosti i to cestovni podvožnjak u km 31+902 i nadvožnjak u km 38+531, te osiguranje branicima u km 30+600 i polubranicima i svjetlosno-zvučnom signalizacijom u km 34+859 sve na pruzi MP.14. Radi izgradnje nove gospodarske zone mora se osnovati novi prijelaz najmanje 1500 m istočno od prijelaza u km 34+859, dakle najbliže u km 36+359, a svi postojeći prijelazi između ovih stacionaža ukinuti. Osim ovih prijelaza nužnim se mogu ocijeniti još četiri prijelaza na MP.14 i tri prijelaza na I.100. Ove prijelaze treba riješiti modernim osiguranjem polubranicima i svjetlosno-zvučnom signalizacijom.

Svi su ovi radovi u nadležnosti Hrvatskih željeznica, ali trase za svodenje 7 prijelaza na one koji se zadržavaju lateralnim cestama određuje Općina Erdut pa su one predmet ovoga plana:

- prijelaz iz km 25+505 se svodi na prijelaz u km 27+175 cestom sa zapadne strane HŽ pruge širine 5,50 m i dužine 1,670 km;
- prijelazi iz km 29+824 i km 29+419 svode se na novi prijelaz u km 29+000 cestom sa zapadne strane HŽ pruge širine 5,50 m i dužine 1,160 km i cestom s istočne strane pruge širine 5,50 m i dužine 0,405 km;
- prijelazi u km 32+863 i km 34+491 se ukidaju;
- prijelaz iz km 36+114 svodi se na prijelazu km 36+359 cestom s južne strane pruge širine 5,50 m i dužine 1,300 km;
- prijelaz iz km 37+553 se ukida i cestom širine 5,50 m i dužine 0,350 km spaja s uličnom mrežom Novog Erduta i svodi na prijelaz u km 38+531. Ostavljena je mogućnost da se prema zapadu cestom po postojećoj liniji u dužini od cca 760 m i novom trasom dužine cca 400 m, a širine 5,50 m spoji s novim prijelazom u km 36+359 te tako ostvari kontinuiranu cestovnu os s južne strane HŽ pruge MP14.

Izabrane trase cesta za svođenje suvišnih cestovnih prijelaza HŽ pruga koriste postojeće poljske puteve i za prijelaz u km 35+503 novu trasu dužine 0,375 km, a za ukidanje 8 prijelaza potrebno je izgraditi ukupno 5,410 km cesta.

3.5.1.3. Riječni promet

Kao cilj razvoja riječnog prometa općinskog značaja istaknuta je u poglavlju 3.2.3.3. izgradnja pristaništa i vezova koji bi služili turističkim i rekreacijskim sadržajima i destinacijama Općine.

U prostornom planu je predviđena izgradnja dva pristaništa sa trajnim vezovima kapaciteta do 60 plovila i to u Aljmašu na ušću kanala Priljevo u r.km 1380+600 Dunava i u Dalju na ušću kanala Glavni Daljski u r.km. 1353+350 Dunava. Izgradnja ovih pristaništa - marina traži određeni hidrotehničke radove poput obaloutvrda, a u Dalju i djelomično prelaganje korita Glavnog Daljskog kanala, a za njih treba izgraditi pristupne ceste i parkirališta te odgovarajuće ugostiteljske i uslužne sadržaje.

Manja pristaništa koja se oslanjaju na već postojeće sadržaje, a čija gradnja ne predviđa opsežnije radove mogu se i trebaju graditi na Dunavcu (otok Tanja) kod odmarališta "Vodovoda" na Dunavu r.km 1366 kod odmarališta "Kandita" i na Dravi r.km 1+000 kod vikend - naselja "Ušće", a i drugdje, ako to i kada potakne razvoj lovnog i ribolovnog turizma te sporta i rekreacije.

Kao dopunu rješenja u riječnom prometu se, na inicijativu Osječko – baranjske županije i lokalne samouprave, želi na području Općine Erdut u Aljmašu na desnoj obali Dunava oko r.km 1380 graditi luka unutarnjih voda županijskog značaja orijentirana poboljšanju turističke ponude. Kako bi luka trebala služiti za prihvat turista iz čitavog područja Dunava, morat će imati carinsko putnički terminal i ispunjavati uvjete iz Zakona o lukama unutarnjih voda i Uredbe o uvjetima kojima moraju udovoljavati luke unutarnjih voda i mjerilima za njihovo razvrstavanje. Kako se radi o inicijativi u ovom je prostornom planu luka predstavljena grafičkim simbolom i načelnom odredbom za provođenje.

3.5.1.4. Zračni promet

U razvoju infrastrukture zračnog prometa općina Erdut treba samo ispoštovati obaveze iz PPOBŽ i urediti postojeća letjelišta poljoprivredne avijacije u ekonomijama "Klisa" i "Marinovci", odnosno ne dozvoliti daljnju devastaciju pratećih sadržaja, a svakako onemogućiti prenamjenu ili degradaciju travne piste, te izgradnju ili sadnju trajnica na pravcima uzletno - sletnih konusa.

3.5.1.5. Poštanski promet

Na području Općine Erdut postoje 4 (četiri) poštanska ureda (Aljmaš, Bijelo Brdo, Dalj, Erdut) koji svojim smještajem i sadržajem usluga zadovoljavaju potrebe postojećeg stanovništva.

Ovim planom omogućuje se u sklopu građevinskih područja naselja razvoj postojećih poštanskih ureda te gradnja novih sukladno potrebama.

3.5.1.6. Javne telekomunikacije

Budući razvoj telekomunikacija manje će se temeljiti na izgradnji novih kapaciteta, a više na pružanju šire palete telekomunikacijskih usluga.

U tu svrhu potrebno je pratiti tehnološki razvoj telekomunikacijskih usluga, kako pristupnih mreža, tako i komutacije i prijenosnih putova.

U naseljima Općine koja nisu dostatno pokrivena vlastitom komutacijom, potrebno je proširiti i izgraditi komutacijsko čvorište, tako da bude što bliže krajnjem korisniku.

Kod pokretnih telekomunikacija omogućiti što veću pokrivenost područja Općine signalom svih koncesionara-pružatelja usluga.

3.5.1.7. RTV sustav veza

Planom razvoja HRT-a predviđena je izgradnja novih objekata u Dalju i Erdutu.

Daljnjom decentralizacijom ovih sustava moguća je pojava više novih distributera signala, pa u skladu s njihovim planovima pokrivanja radio i TV signalom omogućiti i izgradnju za to neophodnih objekata.

Kod izvođenja novih objekata, zahvate izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima.

3.5.2. Energetski sustav

3.5.2.1. Cijevni transport plina

Područje obuhvata razvoja plinske mreže obuhvaća naselja: Aljmaš, Bijelo Brdo, Dalj i Erdut.

Početna točka plinovoda nalazi se u redukcijskoj stanici Sarvaš. Planirani plinovod je srednjetačni s maksimalnim tlakom u mreži 4 bara, a minimalnim tlakom 1 bar.

3.5.2.2. Elektroenergetika

Planirana elektroenergetska mreža u budućnosti će obuhvaćati proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije.

a) Proizvodnja električne energije

Prostornim planom uređenja Županije planira se izgradnja TE «Tanja»-Erdut, snage 2x350 MW (alternativa TE Dalj); predviđeni energent je plin (ugljen).

Dinamiku izgradnje odrediti će elektroenergetske potrebe i financijske mogućnosti.

b) Prijenos električne energije

U Prostornom planu Osječko-baranjske županije u grafičkom prilogu «Elektroenergetska mreža» od prijenosnih mreža na sljedećim naponskim razinama predviđeno je:

Naponska razina 400 kV:

- DV 2x400 kV za priključak TE «Tanja»-Erdut (alternativno Dalj) od TE do TS «Ernestinovo»,
- RP 400 kV «Tanja».

Naponska razina 110 kV:

- RP 110 kV TE «Tanja» (alternativa TE Dalj),
- DV 110 kV TE «Tanja» (alternativa TE Dalj)-TS Nemetin,
- DV 110 kV TE «Tanja» (alternativa TE Dalj)-TS Vukovar.

c) Distribucija električne energije

Na naponskoj razini 35 kV ne planira se izgradnja novih objekata.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

3.5.3.1. Vodoopskrba

Stanje opskrbe vodom vodoopskrbnih sustava Dalj-Erdut, te Bijelo Brdo i Aljmaš, odnosno cjelovite Općine Erdut, karakteriziraju suprotnosti i to s jedne strane stanje relativne izgrađenosti i pokrivenosti stranovništva organiziranom vodoopskrbom, a s druge strane postojeći sustavi rade na granici tehničke ispravnosti i nemogućnosti osiguranja dovoljnih količina vode i tlakova unutar sustava. Kvaliteta vode u većini sustava je na granici ili ne zadovoljava Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće.

Trenutno stanje vodoopskrbe Općine Erdut rezultat je prije svega ratnih i poratnih 12 godina. Postojeći sustavi su radili na granici održavanja, ulaganja nije bilo ili su bila svedena na hitne popravke ili pogrešne zahvate unutar sustava vodoopskrbe.

Radi dotrajalosti glavnih transportno distributivnih cjevovoda i potrebe da rade na što nižim tlakovima sustav Dalj - Erdut radi s još dvije stanice za podizanje tlaka u Bogaljevcima i Erdutu, a zbog visinske razlike između Erduta i Novog Erduta u spojni je cjevovod ugrađen reducir - ventil.

Budući razvoj sustava mora radi toga početi od rekonstrukcije postojećeg radi podizanja radnog tlaka na 4,5 do 5,5 bara i preko objedinjavanja lokalnih sustava vodoopskrbe (Aljmaš, Bijelo Brdo i Dalj - Erdut) u jedinstveni sustav, a potom uklapanje ovoga u sustav vodoopskrbe Županije i Istočne Slavonije.

Sadašnja potrošnja vode cjelokupnog vodoopskrbnog sustava te planirana potrošnja za plansko razdoblje do 2015.god. niža je od realne potrošnje u 1991. godini.

Postojeći radni zdenac na crpilištu Dalj kapaciteta 16 - 20 l/s te uređaj za preradu vode istog kapaciteta zadovoljava potrebe priključenih naselja Dalj, Bogaljevci, Erdut i Novi Erdut, a podnijeti će i povećanje potrošnje vode priključenjem naselja Aljmaš i Daljska Planina. Za daljnje širenje sustava, odnosno priključenje naselja Bijelo Brdo mora se realizirati rekonstrukcija crpilišta Dalj koja će uključiti revitalizaciju postojećeg zdenca ili izradu novog te rekonstrukciju postrojenja za obradu vode.

Za očekivati je da će se dogradnja sustava vodoopskrbe Općine Erdut odvijati po fazama koje obuhvaćaju:

- Faza I.* Rekonstrukciju vodoopskrbnog sustava Dalj - Erdut i povezivanje s lokalnim sustavom Aljmaš.
- Faza II.* Povezivanje sustava Dalj - Erdut sa sustavom vodoopskrbe naselja Bijelo Brdo.
- Faza III.* Povezivanje objedinjenog sustava vodoopskrbe Općine Erdut sa vodoopskrbnim sustavima gradova Osijek i Vukovar.

Potrebni radovi prema fazama su:

- Faza I.* rekonstrukcija glavnog opskrbnog cjevovoda kroz naselje Dalj, DN 300 i DN 250 duljine 3800 m
rekonstrukcija spojnog cjevovoda Dalj - Erdut DN 150, duljine 5800 m s rekonstrukcijom stanice za podizanje tlaka
izgradnja spojnog cjevovoda Dalj - Aljmaš, DN 150, duljine 4565 m sa stanicom za podizanje tlaka
izgradnja spojnog cjevovoda Aljmaš - Daljska planina - Erdut, DN 150, duljine 8355 m.
- Faza II.* izgradnja spojnog cjevovoda Dalj - Bijelo Brdo, DN 200, duljine 9800 m
rekonstrukcija crpilišta Dalj s postrojenjem za obradu vode
- Faza III.* izgradnja spojnog cjevovoda Bijelo Brdo - Sarvaš, DN 200 duljine 2000 m

izgradnja spojnog cjevovoda Dalj - Borovo Selo, DN 200, duljine 6500 m.

Po završetku III faze vodoopskrbni bi sustav Općine Erdut bio povezan s vodoopskrbnim sistemima gradova Osijek i Vukovar te uklopljen u jedinstveni vodoopskrbni sustav Osiječko - baranjske županije i Istočne Slavonije (to bi značilo pogonsku sigurnost i dovoljne količine kvalitetne vode).

Kratki opis sustava je kako slijedi:

Izvor napajanja vodom:	crpilište Vinogradi vodozahvat na rijeci Dravi crpilište Dalj crpilište Cerić vodozahvat na Dunavu
Naselja:	Općina Erdut Grad Osijek i Grad Vukovar
Međumjesni transportni cjevovodi:	Dalj - Erdut (cca 5,8 km) Erdut - Novi Erdut (cca 2,8 km) Dalj - Aljmaš (4,6 km) Aljmaš - Erdut (8,4 km) Dalj - Bijelo Brdo (cca 9,8 km) Sarvaš - Bijelo Brdo (cca 2 km) Dalj - Borovo Selo (cca 6,5 km)
Rad vodoopskrbnog sustava:	crpilište Vinogradi vodozahvat na rijeci Dravi pogon za preradu vode Osijek tlačna stanica Nebo pustara crpilište Dalj s preradom vode 2 stanice za podizanje tlaka vodotoranj u Erdutu vodosprema u Aljmašu vodotoranj u Bijelom Brdu vodovod grada Vukovara

3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda

U prethodnim tekstovima je već iznešena konstatacija da je 92% stanovnika Općine Erdut obuhvaćeno organiziranom vodoopskrbom, a da, istovremeno, naselja Općine Erdut nemaju na zadovoljavajući način riješenu odvodnju otpadnih voda. U postojećem se stanju odvodnja rješava individualno septičkim ili crnim jamama ili direktnim ispuštanjem u odvodne kanale. Sustav odvodnje ne postoji.

Koncepcija razvitka odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda se obzirom na PPOBŽ i "Plan razvitka odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda Osječko-baranjske županije" za naseljena mjesta Općine Erdut može definirati na slijedeći način:

- sustav kanalizacije: Nepotpuni razdjelni gdje se gradi kanalizacijska mreža za kućanske i industrijske otpadne vode, a oborinske se vode rješavaju otvorenim sustavima;
- sustav prečišćavanja: Jednostavan uređaj za pročišćavanje s mehaničkim stupnjem pročišćavanja u prvoj fazi i dodatnim biljnim ili evapotranspiracijskim uređajem u definitivnoj fazi izrade.

Ovi su načini primjenjivi na područja s koncentriranim načinom izgradnje gdje se javlja više jedinica nego u zvaničnoj administrativnoj podjeli područja, jer se uz Bijelo Brdo, Aljmaš, Erdut i Dalj javljaju i kompaktna naseljena mjesta:

- "Dobro Polje" kod Bijelog Brda,
- "Ušće" kod Aljmaša,
- Novi Erdut i
- Bogaljevci.

Osim područja koncentrirane u Općini Erdut postoje i područja rahle izgradnje s kućama za odmor na većim parcelama. Ta su područja "Sadovi" i "Mišino Brdo" istočno od Bijelog Brda, te "Daljska Planina" između Aljmaša i Erduta.

Za područja koncentrirane izgradnje u općini Erdut predviđa se gradnja slijedećih sistema razdjelne kanalizacije s pripadajućim uređajima za pročišćavanje:

1. Bijelo Brdo - Ušće - Aljmaš s cca 3000 ES
2. Erdut s cca 1000 ES
3. Novi Erdut - Bogaljevci s cca 500 ES
4. Dalj s cca 3500 ES.

U područjima rahle izgradnje predviđa se rješenje odvodnje izgradnjom:

- Septičkih jama i
- Kombiniranih sustava.

Dobro konstruirana septička jama je vrlo efikasan biološki uređaj za pročišćavanje u kojem se, nakon komore za mehaničko pročišćavanje, fizikalno-kemijskim i anaerobnim biološkim procesima intenzivno razgrađuju organske tvari. Otpadne se vode nakon tretmana najčešće upuštaju u okolni teren putem upojnih bunara.

U tanku, komori za mehaničko pročišćavanje, skupljati će se tijekom upotrebe mulj, kojega ovlaštena organizacija treba povremeno (svakih 2-5 god.) ispumpati. Disponiranje i obrada mulja mora biti organizirana u pogodnom od postuliranih sustava odvodnje otpadnih voda koncentriranih zona izgradnje. Stabilizirani se mulj može odlagati na komunalnoj deponiji ili koristiti na poljoprivrednim površinama.

Kombinirani sustavi predviđaju da se uz septičke jame tamo gdje je to potrebno koriste u predtretmanu mastolovi građeni na mjestu nastanka (restoranske kuhinje; uslužni objekti odgovarajućeg profila i sl.) ili kao dio uređaja, te složeni sistemi deponiranja i poboljšanja karakteristika efluenta septičkih jama.

Kod takvih sistema obične upojne bunare zamjenjuju adsorpcijska drenažna polja, evapotranspiracijski sustavi, pješčani filtri, aerobni i anaerobni biološki filtri s prirodnim ili umjetnim ispunama.

Ovi se svi uređaji projektiraju ovisno o karakteristikama lokacije:

- pretpostavljenom opterećenju
- postojećem biljnom pokrovu
- visini podzemne vode
- propusnosti tla
- mogućem utjecaju na susjedne i površinske i bunarske vode i sl.

gdje je smisao projektiranja dokazani stupanj pročišćavanja otpadnih voda definiran Državnim planom za zaštitu voda ("NN" 8/99.) i Pravilnikom o graničnim vrijednostima pokazatelja opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama ("NN" 40/99. i 6/01.).

Industrijski i poljoprivredni pogoni od kojih neki nisu u pogonu su u Općini Erdut:

Tablica 35.

Naziv	Djelatnost	Mogući izvori zagađenja
IPK Dalj d.o.o.	uzgoj stoke i usjeva	goriva, maziva, pesticidi, stajnjak
IPK Farma Marinovci	uzgoj stoke	goriva, maziva, pesticidi, stajnjak
IPK Vinogradi d.o.o.	proizvodnja grožđa i voća	goriva, maziva, pesticidi,

IPK Vinarija d.o.o.	proizvodnja vina	goriva, maziva, otpadne vode
---------------------	------------------	------------------------------

Za otpadne vode ovih pogona, ako će se priključiti na sustave odvodnje naselja mora se predtretmanom (taložnicima, separatorima i sl.) osigurati kvaliteta efluenata na razini prosjeka iste u odgovarajućem odvodnom sustavu ili organizirati vlastiti sustav odvodnje.

3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda

U ispunjenju ciljeva u oblasti uređenja vodotoka i voda u Općini Erdut potrebno je u koritu Drave radi produženja perioda plovnosti izvesti odgovarajuće regulacijske radove, a zbog izraženih i preovlađujućih akumulacijskih procesa osigurati kvalitetno i redovno održavanje profila plovnog puta.

Na Dunavu treba dovršiti predviđene regulacijske radove na dionicama “Staklar - Marin” (r.km. 1374 + 500 do 1369 + 500) i “Bogojevo - Vukovar” (r.km. 1369+500 do 1347+000), a posebno na Daljskoj krivini.

U cilju povećanja atraktivnosti i pristupačnosti rekreacijsko - turističkih zona i destinacija Općine Erdut treba izvesti potrebne hidrotehničko regulacijske radove na koritu i uz korito Dunava u r.km. 1380+600 i r.km 1353+350 radi izgradnje pristaništa s trajnim vezovima za čamce, a i manje radove na ostalim mjestima predviđenim za izgradnju privezišta.

3.5.3.4. Melioracijska odvodnja i navodnjavanje

Na području Općine Erdut u pogledu razvoja sustava melioracijske odvodnje predviđena je rekonstrukcija osnovne i detaljne kanalske mreže sa uređenjem pripadajućih hidrotehničkih objekata.

Rekonstrukcija kanalske mreže odvijati će se unutar postojećih parcela Hrvatskih voda.

Od osnovne kanalske mreže predviđena je rekonstrukcija slijedećih kanala:

1. Glavni Daljski	21 250 m
2. Borojeva Međa	4 450 m
3. Podgled	8 620 m
4. Ačaš	1 500 m
Ukupno:	35 820 m

Uz navedeno predviđena je i rekonstrukcija cca 20 000 m detaljne kanalske mreže.

Može se očekivati i proširenje i rekonstrukcija drenažnih sistema na površinama na kojima to zahtijeva ili će zahtijevati odgovarajuća biljna proizvodnja, a nivelete dna rekonstruirane kanalske mreže dozvoljavaju.

Za potrebe navodnjavanja potrebno je izvršiti reviziju postojeće dokumentacije nerealiziranog projekta navodnjavanja Daljskog područja. Novu projektnu dokumentaciju treba zasnovati u skladu s novim saznanjima i suvremenim metodama proračuna i izraditi je vodeći računa o uklapanju u Plan navodnjavanja Osiječko - baranjske županije.

3.6. POSTUPANJE S OTPADOM

Zbrinjavanje otpada s područja Općine Erdut vršit će se ovisno o vrsti otpada.

Zbrinjavanje opasnog i posebnog otpada ustrojiti će se na jedinstvenom i cjelovitom funkcionalnom sustavu Republike Hrvatske. Lokacija skladišta, lokacija prikupljališta i odlagalište opasnog otpada odredit će se nakon analize količine i vrste opasnog otpada i mjesta njegovog nastanka. Orijentacijski, planirana je izgradnja u sklopu budućeg regionalnog odlagališta.

Zbrinjavanje komunalnog otpada na području Općine Erdut sukladno PPOBŽ, planira se u dvije faze:

- I faza: Na području Općine rezervirana je privremena lokacija odlagališta komunalnog otpada do izgradnje regionalnog odlagališta uz zatvaranje preostalih nekontroliranih odlagališta te njihovu sanaciju.
- II faza: Uspostava sustava regionalnog odlagališta za cijelu Županiju, a u sklopu kojeg treba predvidjeti prostor i za odlaganje opasnog otpada.

Zbrinjavanje otpada životinjskog porijekla moguće je u sklopu većih (subregionalnih) deponija po određenju njihovih lokacija, a dozvoljava se i lokalno rješenje u sklopu farmi uz obvezu procjene utjecaja na okoliš.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

3.7.1. Mjere zaštite voda

Zaštita voda propisana je odgovarajućom zakonskom regulativom. Radi provedbe zaštite voda u pogledu zaštite od onečišćenja, Vlada Republike Hrvatske donijela je Državni plan za zaštitu voda ("NN" 8/99.), a obveza je Osječko-baranjske županije donošenje Županijskog plana za zaštitu voda koji trebaju predložiti "Hrvatske vode". U tijeku je priprema istog.

Zaštita voda ostvaruje se nadzorom nad stanjem kakvoće voda i izvorima onečišćenja, sprječavanjem, ograničavanjem i zabranjivanjem radnji i ponašanja koji mogu utjecati na onečišćenje voda i stanja okoliša u cjelini te drugim djelovanjima usmjerenim očuvanju i poboljšanju kakvoće i namjenske uporabljivosti voda.

Monitoring ispitivanja kvalitete površinskih voda je prema ustaljenom programu "Hrvatskih voda", te međudržavnim i međunarodnim programima. Mjerna mjesta monitoringa raspoređena su van teritorija Općine Erdut.

Svrstavanje voda u vrste obavlja se temeljem posebnog propisa na osnovi izračunate mjerodavne vrijednosti parametara analiziranih uzoraka vode.

Posebna se pažnja u zaštiti voda posvećuje zaštiti područja na kojima se nalaze izvorišta od namjernog ili slučajnog zagađenja i drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost voda ili na njenu izdašnost. Ova se zaštita u načelu provodi utemeljenjem zona sanitarne zaštite izvorišta temeljem posebnog propisa i provođenjem odgovarajućih restriktivnih mjera. Općina Erdut odnosno koncesionar javne vodoopskrbe mora osigurati potreban elaborat za definiranje i usvajanje zona sanitarne zaštite crpilišta u Dalju.

Najvažniji izvori zagađenja voda na području Općine Erdut su slijedeći:

- Stanovništvo i njegove djelatnosti

U Općini Erdut je javnom vodoopskrbom obuhvaćeno 9304 stanovnika što uz prosječnu potrošnju od 150 l/dan daje godišnju potrošnju od cca 510 000 m³ pitke vode. Uz izuzetak od cca 20% količine potrošene za zalijevanje, održavanje komunalne čistoće i sl., glavnina od cca 410 000 m³ upotrebljene i zagađene vode završava u propusnim septičkim i inim "crnim jamama" s dugoročnim posljedicama po kvalitet podzemnih voda što je već evidentirano u vodonosniku crpilišta u Aljmašu, koje mora biti napušteno. Problem se usložnjava činjenicom da je financijski znatno lakše, a po standard življenja znatno atraktivnije osigurati vodoopskrbu (a time i povećani standard potrošnje vode) nego odgovarajuću odvodnju, a također i djelatnostima kao što je uzgoj stoke ili peradi.

- Industrija, koja u potrošnji vode iz javnih vodoopskrbnih sustava sudjeluje s gotovo jednakim udjelom sa stanovništvom, a koristi i nezavisne izvore potrebne tehnološke vode ima gotovo zanemarivi predtretman otpadnih voda, a ispušta ih bilo u industrijske kolektore bilo kolektore urbanih sustava, a time u barem 65 postotnoj količini u vodotoke bez prečišćavanja. Posebnu pažnju u tom smislu zaslužuje mesna industrija.
- Poljoprivreda, koja intenzivnim načinom obrade i korištenja zemljišta spiranjem u melioracijske kanale emitira ogromne količine mineralnih gnojiva i pesticida s poznatim posljedicama po ekosustav-naročito voda stajačica.
- Stočarstvo posebno ono intenzivnog tipa koje vrlo često biološki otpad uzgoja "zbrinjava" u neadekvatnim, nedovoljno kapacitiranim otvorenim lagunama, koje se – malo, malo "tehničkom omaškom" ili "višom silom" isprazne u obližnji vodotok.
- Odlagališta krutog otpada domaćinstava i industrije (dosta često i zaista otrovnog) koja ispiranjem emitiraju štetne materije u otvorene vodotoke ili u podzemlje.
- Povremena incidentna zagađenja iz sfere prometa, ekstrakcije sirovina, kemijske industrije i slično.

Kontrola i smanjenje zagađenja mogu se općenito postići striktnom primjenom Zakona, a posebno:

- sanitarnom zaštitom izvorišta,
- završetkom odvodnih sustava i izgradnjom centralnih uređaja za prečišćavanje u urbanim sredinama,
- uravnoteženjem izgradnje vodoopskrbnih sustava i sustava (separatne) odvodnje u ruralnim sredinama i poticanjem izgradnje manjih individualnih ili skupnih sustava s biološkim prečišćavanjem,
- rigoroznom kontrolom uređaja za predtretman i kvalitete otpadnih voda industrije,
- preorijentacijom poljoprivrede na proizvodnju ekološki ispravne hrane uz korištenje prirodnih gnojiva,
- uravnoteženjem stočarske proizvodnje s odgovarajućim zemljišnim resursima te iskorištenjem biološkog otpada uzgoja za proizvodnju energenta i organskog gnojiva,
- sanitarnim uređenjem odlagališta otpada i uređenjem posebnih odlagališta za opasan otpad,
- primjenom tehničko-tehnoloških mjera za prevenciju incidentnih zagađenja, i
- u izvjesnoj mjeri promjenom bioloških kultura na određenim površinama.

3.7.2. Mjere zaštite tla

Poradi očuvanja tala Hrvatske uspostaviti će se sustav trajnog motrenja kojim će se prikupiti detaljne informacije o stanju tala i utjecaju prirodnih čimbenika i ljudskih aktivnosti na tlo, kao i o procesima oštećenja i onečišćenja tala.

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva u idućem razdoblju planira:

- izvršiti inventarizaciju stanja oštećenosti tala Hrvatske
- razraditi sustav trajnog motrenja tala
- osmisliti informacijski sustav tala.

Zaštita tla od onečišćenja provodi se u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje hrane, te zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta.

I kroz izradu Prostornog plana uređenja Općine Erdut nastojalo se racionalno koristiti poljoprivredno zemljište te smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe putem usklađivanja interesa svih korisnika prostora, a kroz smanjenje građevinskog područja namjena.

Zapuštene i minirane poljoprivredne površine potrebno je privesti poljoprivrednoj namjeni, a površinske kopove potrebno je sanirati i privesti novoj namjeni nakon eksploatacije.

3.7.3. Mjere zaštite zraka

Donošenjem propisa o zaštiti zraka Republika Hrvatska se opredijelila za sustavni pristup rješavanju problema zaštite zraka. Pored donošenja potrebnih podzakonskih propisa i njihove djelotvorne provedbe, sustavni pristup zaštiti zraka ostvarit će se i donošenjem Strategije kojom će se uskladiti potrebe gospodarskog razvoja Republike Hrvatske sa zahtjevima zaštite zraka.

Postupnom realizacijom Strategije zaštite zraka, kako na državnoj tako i na lokalnim razinama težit će se primarnom cilju – zaštiti i poboljšanju kakvoće zraka na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske.

Prioritetna aktivnost u slijedećem razdoblju je uspostava područne mreže za praćenje kakvoće zraka, koja će obuhvatiti sva gradska naselja na području Županije te mjerenja posebne namjene radi provjere utjecaja na okoliš nekog izvora emisije. U slučaju osnovane sumnje ili pritužbi građana da je došlo do prekomjernog onečišćenja zraka.

I posebno ukazujemo na problem mogućeg utjecaja prekograničnog daljinskog prijenosa onečišćenja zraka zbog činjenice da Općina Erdut graniči sa Srbijom i Crnom Gorom.

3.7.4. Mjere zaštite od buke

Sukladno Zakonu o zaštiti od buke, jedinice lokalne samouprave osiguravaju izradu karte buke za utvrđivanje i praćenje razine buke. Karta buke, kao dio dokumentacije o prostoru, grafički je prikaz osnovnih razina buke na svim mjestima unutar promatranog područja sredine u kojoj ljudi rade i borave.

U planovima užeg područja potrebno je odrediti predviđene razine buke, koje ne smiju prijeći najviše zakonom dopuštene razine.

3.7.5. Mjere zaštite biljnog i životinjskog svijeta

Zakonom o zaštiti prirode zaštićene su pojedine biljne i životinjske vrste. To su prvenstveno vrste koje su ugrožene ili rijetke u Hrvatskoj, ali i neke druge vrste, npr. one koje su ugrožene na međunarodnoj razini pa nas na njihovu zaštitu obvezuju različite međunarodne konvencije.

U Hrvatskoj je zaštićeno 456 životinjskih vrsta. Zaštićena je velika većina značajnih sisavaca s izuzetkom tzv. «problematičnih vrsta» i lovnih vrsta. Zaštićene su sve hrvatske gnjezdarice, kao i sve ostale europske vrste ptica koje se zateknu na području Republike Hrvatske, osim lovnih vrsta te velikog vranca na ribnjacima i čvorka na poljoprivrednim površinama. Od gmazova zaštićene su sve zavičajne vrste (izuzev riđovke i poskoka), a od vodozemaca sve vrste osim tri vrste zelene žabe.

Od biljnih vrsta zaštićene su za sada 44 vrste, ali u tijeku je izrada Pravilnika prema kojem će se zaštititi sve vrste upisane u Hrvatsku crvenu listu (knjigu).

Osim zakonskog zaštićivanja pojedinih biljnih i životinjskih vrsta važna je i zaštita njihovih staništa na prostorima koji se gospodarski koriste. Zaštita staništa unapređuje se provođenjem određenih smjernica zaštite prirode od strane poljoprivrednih, šumarskih, vodoprivrednih, prostorno – planerskih i drugih službi.

U PPOBŽ (Odredbe za provođenje) utvrđene su mjere za zaštitu biljnog i životinjskog svijeta, a koje se odnose na zaštitu biotopa i staništa o čemu se vodilo računa pri izradi PPUOE.

U PPOBŽ (Odredbe za provođenje) utvrđena su područja za istraživanje i praćenje procesa u prostoru među kojima ističemo potrebu inventarizacije, kartiranja, valorizacije i procjenu ugroženosti flore, faune i njihovih stajališta. Ova istraživanja za sada nisu izvršena, a o njihovim rezultatima ovisi sadržajna zaštita flore i faune u dokumentima prostornog uređenja.

Prema dostupnim podacima, na području Općine Erdut, nema biljnih i životinjskih vrsta koje bi, u svrhu očuvanja, trebalo posebno zaštititi ovim Planom.

3.8. MJERE ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD RATNIH OPASNOSTI I ELEMENTARNIH NEPOGODA

Sukladno važećim propisima jedinice lokalne samouprave dužne su radi zaštite i spašavanja ljudi, materijalnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih i tehničko – tehnoloških, ekoloških nesreća, te ratnih razaranja planirati i graditi skloništa i druge objekte za zaštitu ljudi.

3.8.1. Mjere zaštite od ratnih opasnosti

Skloništa i/ili drugi objekti za zaštitu stanovništva na području Općine Erdut grade se u naseljima koja su svrstana u ugrožena naselja:

- Naselje 3. stupnja ugroženosti (malo ugroženo naselje)
 - Dalj
- Naselje 4. stupnja ugroženosti (manje ugroženo naselje)
 - Bijelo Brdo
 - Erdut.

U prostornim planovima užih područja moguće je uz odgovarajuće obrazloženje povećati stupanj ugroženosti u odnosu na navedeni, a suprotno nije moguće. Također je moguće i naselja, koja u PPOBŽ nisu navedena, svrstati u ugrožena naselja.

3.8.2. Mjere zaštite od elementarnih nepogoda

Organizacija i namjena površina u PPUOE planirana je integralno s planiranjem zaštite od elementarnih nepogoda. Ostale mjere zaštite od elementarnih nepogoda (poplava, potres, požar, tehnološke nesreće) provode se sukladno posebnim propisima i normativima koji uređuju ovo područje.